

Memo

project : Zeewolde Buitengebied, planMER
opdrachtgever : Gemeente Zeewolde
datum : 03-03-2016
aan : Commissie voor de milieueffectrapportage
van : Evert Stellingwerf / Wiebe Smid
(Rho adviseurs)
onderwerp : Aanvullende gegevens milieueffectrapportage

Aanleiding

Tijdens het locatiebezoek van de Commissie mer op 12 februari 2016 zijn gedachten gewisseld over het opstelde milieueffectrapport (MER). Daarbij werden een aantal zaken aangekaart met betrekking tot de stikstofberekeningen.

Concreet is verzocht om de informatie op de volgende drie punten te actualiseren/aan te vullen, zodat dit meegenomen kan worden bij het eindgesprek op 11 maart a.s.

1. Een betere inschatting van de referentiesituatie, met CBS-cijfers van 2014 en het bijgewerkte vergunningenbestand van de gemeente Zeewolde;
2. Het gebruik van de emissiefactoren die na de PAS in werking zijn getreden (augustus 2015);
3. Een (kwalitatieve) analyse van de stikstofeffecten op EHS-gebieden in de omgeving.

In het voorliggende memo wordt op deze drie zaken ingegaan.

Referentiesituatie

Voor de referentiesituatie wordt de huidige feitelijke situatie zo dicht mogelijk benaderd. In het oorspronkelijke MER werd dat gedaan met de volgende CBS-getallen en correctiefactoren:

Diercategorie	CBS-tellingen 2013	Gegevens Gemeente 2014	Afwijking gemeentelijke gegevens t.o.v. CBS-aantallen	Verhouding CBS-aantallen /gemeente-aantallen (correctiefactor)
<i>Grondgebonden veehouderij</i>				
Volwassen melkvee	13.080	24.096	+11.016	0,54
Jongvee	8.977	9.071	+94	0,99
Schape	696	2.010	+1.314	0,35
Geiten	22	4	-18	5,50
Paarden	408	750	+342	0,54
<i>Niet-grondgebonden veehouderij</i>				
Varkens	4.410	13.056	+8.646	0,34
Pluimvee	305.126	735.624	+430.498	0,41
Nertsen	9.000	9.000	0	1,00

Tabel 1 Verschil cijfers CBS en gemeente en gebruikte correctiefactoren in het oorspronkelijke MER (18-12-2015)

Na het locatiebezoek zijn zowel de cijfers van het CBS (feitelijke aantallen) als de cijfers van de gemeente (vergunde aantallen) opnieuw bekeken. In het onderstaande overzicht zijn de (recentere) CBS gegevens van 2014, alsmede een bijgewerkt vergunningenbestand van de gemeente weergegeven:

Diercategorie	CBS-tellingen 2014	Gegevens Gemeente 2014	Afwijking gemeentelijke gegevens t.o.v. CBS-aantallen	Verhouding CBS-aantallen /gemeente-aantallen (correctiefactor)
<i>Grondgebonden veehouderij</i>				
Volwassen melkrundvee	12.969	19.306	+6.240	0,68
Jongvee	12.473	13.880	+1.407	0,90
Schape	399	2.010	+1.611	0,30
Geiten	26	4	-18	6,50
Paarden	426	750	+324	0,57
<i>Niet-grondgebonden veehouderij</i>				
Varkens	4.425	13.056	+8.631	0,34
Pluimvee	404.958	735.624	+330.666	0,55
Nertsen	9.000	9.000	0	1,00

Tabel 2 Verschil cijfers CBS en gemeente en gebruikte correctiefactoren in het definitieve MER van

Opvallend aan de hernieuwd in beeld gebrachte gegevens van de gemeente is dat het aantal stuks volwassen melkrundvee sterk is afgenomen ten opzichte van het oorspronkelijke MER. Dit verschil is te relateren aan een optelfout in de oorspronkelijke rekeninvoer. Resultaat is een meer realistische correctiefactor (0,68).

Het aantal stuks jongvee is daarentegen toegenomen ten opzichte van het oorspronkelijke MER (zowel in het overzicht van CBS als van de gemeente). Dit waarschijnlijk te relateren aan dezelfde optelfout. Opvallend blijft de verhouding tussen melkvee en jongvee-aantallen: het aantal stuks jongvee ten opzichte van het melkvee ligt een stuk hoger dan gebruikelijk. Deze verhouding is deels te verklaren, omdat ook de vleeskalveren zijn meegeteld in de jongvee-aantallen.

Daarnaast is aantal stuks pluimvee op basis van de CBS tellingen van 2014 met een kwart toegenomen ten opzichte van de CBS tellingen van 2013. Binnen de pluimveesector zijn dergelijke jaarlijkse fluctuaties niet ongebruikelijk, omdat stallen soms tijdelijk leeg staan. Binnen de overige diercategorieën worden zijn geen opvallende wijzigingen geconstateerd.

Resumerend kan worden gesteld dat de hernieuwde inschatting van de dieraantallen een actuelere en scherpere inschatting hebben opgeleverd van de referentiesituatie.

Gewijzigde emissiefactoren

Op 1 augustus 2015 is het *Besluit emissiearme huisvesting* in werking getreden. Naast een gewijzigde referentiesituatie zijn daarom voor alle alternatieven en scenario's de emissiefactoren aangepast. Voor een aantal veelvoorkomende staltypen wordt in de navolgende tabel weergegeven hoe deze emissiefactoren gewijzigd zijn. Dit om een indruk van de orde van grootte te geven.

RAV-code	Emissiefactor voor de PAS	Emissiefactor na de PAS
A 1.100.1	9,5	13,0
A 1.5	7,7	11,8
A 3	3,9	4,4
A6	7,2	5,3
K 1	5,0	5,0
E 2.11.1	0,1	0,1

Tabel 3 Overzicht veelvoorkomende gewijzigde emissiefactoren

Gewijzigde rekenresultaten en effectbeoordeling

De stikstofberekeningen zijn uitgevoerd met behulp van AERIUS Calculator (versie 2015_20160125_31bd639486). Met AERIUS worden berekeningen gemaakt voor hexagonalen in Natura 2000-gebieden.

In de onderstaande tabel zijn de aangepaste rekenresultaten van de stikstofberekeningen weergegeven voor het gevoelige habitat met de grootste depositietoename. In de tabel is de referentiesituatie weergegeven en voor de overige alternatieven de berekende toename ten opzichte van deze referentiesituatie.

Natuurgebied	Referentiesituatie (mol/ha/jr)	Trendscenario (mol/ha/jr)	Voorname (mol/ha/jr)	Minder schaalvergroting Grondgevoeden veehouderij (mol/ha/jr)	Ruimere schaalvergroting (mol/ha/jr)	Geen omzetting (mol/ha/jr)	Emissiearme stallen (mol/ha/jr)
Veluwe	21,5	+10,4	+224,5	+131,6	+276,5	+115,5	+114,8
Naardermeer	6,58	+3,21	+90,92	+54,42	+111,42	+44,32	+46,52
Oostelijke Vechtplassen	5,33	+2,57	+72,77	+43,27	+89,17	+35,67	+37,27
Rijntakken	3,65	+1,78	+43,45	+25,75	+53,35	+20,85	+22,25
De Wieden	3,09	+1,55	+37,11	+21,91	+45,71	+17,41	+19,28

Tabel 4 Berekeningsresultaten (toename ten opzichte van de referentiesituatie)

De effectbeoordeling voor Natura 2000-gebieden blijft met inachtneming van de gewijzigde resultaten ongewijzigd. Voor vrijwel alle alternatieven blijft de effectbeoordeling zeer negatief, omdat de depositie de beschikbare ruimte uit de Programmatische Aanpak Stikstof ver overschrijdt. De toename in het trendscenario (106.870 kg NH₃) ligt nog binnen de bandbreedte die in het kader van het prioritair project van de PAS wordt toegekend in Flevoland (195.000 kg ammoniak binnen 5-10 km-zone respectievelijk 84.000 kg ammoniakemissie binnen 10-99 km-zone). Daarom wordt het effect van het trendscenario negatief gewaardeerd (-).

Natura 2000-gebied	Vermesting/Verzuring						
	Trend	Voorname	Geen schaalvergroting grondgebonden veehouderij	Geen schaalvergroting IV	Ruimere schaalvergroting	Geen omschakeling	Emissiearme stallen
Veluwe	-	--	--	--	--	--	--
Naardermeer	-	--	--	--	--	--	--
Oostelijke vechtplassen	-	--	--	--	--	--	--
Rijntakken	-	--	--	--	--	--	--
De Wieden	-	--	--	--	--	--	--

Tabel 5 Effectbeoordeling Natura 2000

Daarbij wordt overigens opgemerkt dat de stikstofregeling in het bestemmingsplan blijft. Deze bestaat uit een gebruiksregel (geen binnenplanse toename depositie) en een afwijking van deze regel (alleen planologische ruimte voor ontwikkelingen die in het vergunningenspoor toestemming hebben gekregen).

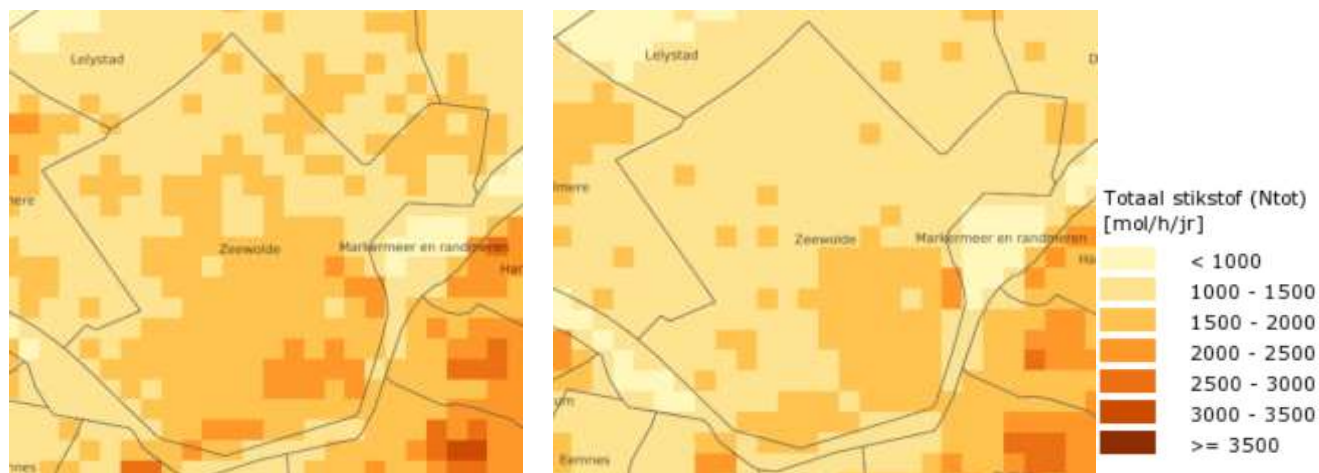
Kwalitatieve analyse depositietoename EHS (Natuurnetwerk Nederland)

In paragraaf 8.3 van het MER zijn de habitattypen van de EHS-gebieden Horsterwold, Hulkensteinse Bos en Harderbroek genoemd. Hieronder bevinden zich verschillende stikstofgevoelige habitats. De voorkomende habitattypen en de bijbehorende kritische depositiewaarde zijn weergegeven in de onderstaande tabel.

Natuurdoeltypen	Geschatte kritische depositiewaarde (mol/ha/jr)
- N01.03 Rivier- en moeraslandschap	>2400
- N05.01 Moeras	>2400
- N05.02 Gemaaid rietland	>2400
- N10.01 Nat schraalland	1429
- N10.02 Vochtig hooiland	1429
- N12.02 Kruiden- en faunarijk grasland	1429
- N14.01 Rivier- en beekbegeleidend bos	1857
- N14.03 Haagbeuken- en essenbos	2071
- N15.02 Dennen-, eiken- en beukenbos	2071
- N16.02 Vochtig bos met productie	2071

Tabel 6 Overzicht KWD's binnen de EHS

In de onderstaande figuren is de achtergronddepositie van stikstof voor de jaren 2015 en 2025 weergegeven. De depositie in de gemeente heeft in 2015 een bandbreedte van circa 1500-2500 en in 2025 een bandbreedte van 1200-2200. Daarmee is en blijft bij de gevoelige habitats sprake van een overschrijding van de achtergronddepositie.

Conclusie EHS (NNN)

Uit het voorgaande blijkt dat de KDW's van de EHS-gebieden in de huidige situatie lokaal worden overschreden door de achtergronddepositie. Hieruit vloeit voort dat elke extra depositie negatieve effecten kan hebben voor de wezenlijke kenmerken en waarden van deze gebieden.